אבל שאל את הפרה ואחר כך שאל את

הבעלים או שכרן ומתה חייב שנאמר יבעליו אין עמו שלם ישלם: **גמ'** מדקתני סיפא

ואחר כך שאל את הפרה מכלל דרישא

דקתני עמה עמה ממש עמה משכחת

לה פרה במשיכה ובעלים באמירה איבעית

אימא כגון דקיימא פרה בחצרו דשואל דלא

מחסרא משיכה איבעית אימא דאמר ליה את

גופך לא תשאל עד שעת משיכת פרתך

סתנן התם ארבעה שומרים הם שומר חנם שומר

והשואל נושא שכר והשוכר שומר חנם נשבע

על הכל והשואל משלם את הכל נושא שכר

והשוכר נשבעין על השבורה ועל השבויה

ועל המתה ומשלמים את האבידה ואת

הגניבה מנא ה"מ דתנו רבנן פרשה ראשונה

נאמרה בש"ח שניה בשומר שכר שלישית

בשואל בשלמא שלישית בשואל מפורש

וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת

בעליו אין עמו שלם ישלם אלא ראשונה

בשומר חנם שניה בשומר שכר איפוך אנא

מסתברא שניה בשומר שכר שכן חייב

בגניבה ואבידה אדרבה ראשונה בשומר

שכר שכן משלם תשלומי כפל במוען מענת

נשיל מא: ב"ק מ:],נשיל מא: ב"ק מ:],

ג) [קדושין יו: וש"נ], ד) [פסחים יח: וש"נ],

סנהדרין סו. פה:שבועות כז. חולין עח: שבועות כז., [מנחות 5: לא. ועוד נזכר הלייחא דרבי יאשיה ור'

יונתו לחמו לה: וביומה

מ:], ו) [לקמן לו.], ו) [לעיל מא:], ח) [שמות כב],

נושמו.

עשין פט טוש"ע ח"מ סי ב מיי' פ"ו מהלכות ממרי' הל' ב סמג רמא סעיף א:

תורה אור השלם ו וְכִי יִשְׁאַל אִישׁ מֵעִם רַעָהוּ וְנְשְׁבֵּר אוֹ מֵת בְּעָלְיו אֵין עִמוֹ שַׁלֵם יְשָׁלֵם: שמות כב יג ואם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו:

שמות כב יא פי אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר בִּי אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר יקלל את אביו ואת אמו מות יוּמֶת אָבִיו וְאִמּוֹ קַלֵל דָּמֶיו בּוּ:

מתה מחמת מלחכה כיון ששוחל יש לו רשות לעשות בה מלאכה פטור: דקיימא באגם. לא בעי למימר היכא דזן אותה

בעליו עמו וגו' נטר למימר מנא ה"מ עד הכא: שובר חגם גשבע על הבל. לא חשיב פשיעה דבהא כולהו

שאין כל הנאה שלו שיהא פטור דלעולם חייב באונסין אלא ה״ק אפי׳ שואל שכל הנאה שלו כגון דקיימא באגם אינו משלם אלא קרן:

אלא למאן דאמר דברה תורה כלשון בני אדם כו'. אע"ג דלדידיה דרשינן בכל מקום לבד מהיכא דלא מיסתבר כדפי׳ בפ״ב (לעיל דף לא: ד"ה דברה) ה"נ לא מסתבר לרבות אבידה כיון דכתיב בלשון

גניבה ואית לן למימר דברה חורה כלשון בני אדם: אלא אביו ואמו. דסתמא משמע שניהם כאחד. והא דכתיב (דברים כב) יחדו בשעטנו איצטריך לשתי תכיפות ויחדו דלא תחרוש (שם) אילטריך דאי לאו יחדו ה"ח אפילו אין קשורים במחרישה אלא שמנהיגם בבת אחת או אפילו בזה אחר זה ורבי יונתן נמי דאמר עד שיפרוט לך הכתוב יחדו לא מהתם יליף מדאינטריך התם למיכתב יחדו דהא אינטריך כדפי׳ אלא מסברא קאמר דהוי משמע הכי: דאפשר

גנב אפילו הכי סקרנא בלא שבועה עדיפא מכפילא בשבועה תדע דהא שואל כל הנאה שלו ואינו משלם אלא קרן והשואל כל הנאה שלו והא בעיא מזוני דקיימא באגם והא בעיא נטירה בנטר מתא ואיבעית אימא לא תימא כל הנאה שלו אלא אימא רוב הנאה שלו ואיבעית אימא בשאילת כלים נושא שכר והשוכר נשבעין על השבורה ועל השבויה ועל המתה ומשלמין את האבידה ואת הגניבה בשלמא גניבה דכתיב 2אם גנוב יגנב מעמו ישלם לבעליו אלא אבידה מנא לן דתניא אם גנוב יגנב אין לי אלא גניבה אבידה מנין ת"ל אם גנוב יגנב מכל מקום הניחא למאן דאמר לא אמרינן דברה תורה כלשון בני אדם אלא למאן דאמר אמרינן מדברה תורה כלשון בני אדם מאי איכא למימר אמרי במערבא קל וחומר. ומה גניבה שקרובה לאונם משלם אבידה שקרובה לפשיעה לא כל שכן ואידך יימילתא דאתיא בקל וחומר מרח וכתב לה קרא והשואל משלם את הכל' בשלמא שבורה ומתה דכתיב יוכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת אלא שבויה בשואל מנא לן וכי תימא נילף משבורה ומתה מה לשבורה ומתה שכן אונסא דסליק אדעתא הוא תאמר בשבויה שכן אונסא דלא סליק אדעתא הוא אלא נאמרה שבורה ומתה בשואל ונאמרה שבורה ומתה בשומר שכר מה להלן שבויה עמו אף כאן שבויה עמו איכא למיפרך מה לשומר שכר שכן לפמור תאמר בשואל שכן לחיוב אלא כר' נתן דתניא ר' נתן אומר או לרבות שבויה האי או מיבעיא ליה לחלק דסד"א עד דמיתברא ומתה לא מחייב קמ"ל הניחא לר' יונתן אלא לר' יאשיה מאי איכא למימר סדתניא נאיש אשר יקלל את אביו ואת אמו אין לי אלא אביו ואמו אביו בלא סדתניא נאיש אשר יקלל את אביו ואת אמו אין לי אמו אמו בלא אביו מנין ת"ל יאביו ואמו קלל אביו קלל אמו קלל דברי רבי יאשיה רבי יונתן אומר משמע שניהם כאחר ומשמע אחר בפני עצמו

טר שלו כגון שהיה אגם סמוך לו: **רוב הנאה.** שאינו נותן שכר: **ואיבעים אימא בשאילם כלים.** כל הנאה שלו דלא בעי מזוני ונשמרין בביתו חנם: **הניחא למאן דאמר כו**י. פלוגתא היא באלו מליאות (לעיל דף לא:): ואידר. מאן דאמר לא דברה תורה כלשון בני אדם: שכן אונסא דסליק אדעסא הוא. ועל מנת כן שייליה מדלא אחני על מנת שלא אחחייב בשבורה ומחה חאמר בשבויה דלא הוה ליה לאסוקי אדעתיה ולאתנויי: מה לשומר שכר. אם השוה בו שבויה לשבורה ומתה: שכן לפטור. השוה אותה להן וההיא ניחא ליה כיון דשבורה ומתה פטורה כל שכן דבשבויה שפיר פטר ליה: סאמר. להשוותו להן בשואל לחיוב והא איכא למיפרך מה לשבורה ומתה דאונסא דסליק אדעתא הוא: **ונשבר או מת: הניהא.** הא דלא מיבעי לך או לחלק לרבי יונתן דלא בעי לחלק ואומר דנשבר ומת הוי משמע או האי או האי מצי למדרשיה לרבות שבויה: אביו קלל אמו קלל. בתחילתו סמך קללה לאביו בסופו סמך קללה לאמו:

תנן התם ארבעה שומרים. משום דאייתי במתניתין קרא דואם אכל שאל את הפרה וכו'. אשמעינן אע"פ שהיה עמו בשעת אונסיה לא הוי שאילה בבעלים לאיפטורי אלא אם כן היה עמו בשעת שאלה וטעתא מפרש בגמרא יו גבל ובעלים באמירה. חייבים והשואל משלם את הכל מה שהחכר בפרשה אבל - משאמר לו הרי פרתי ואני נשאלין לך הוי גופו שאול לו ופרה אכתי

מיחסרא משיכה ועל כן הוה ליה שאל בעלים ואחר כך שאל פרה: נשבעין. שכו הוא שלא פשעו בה ושלא שלחו בה יד: פרשה רחשונה. ג' פרשיות הן סמוכות. כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור (שמות כב) ובה פטר על הגניבה דכתיב (שם) וגונב מבית האיש שטוען שנגנבה הימנו דכתיב (שם) ונקרב בעל הבית אל האלהים ואוקימנא" לשבועה שנשבע שלא שלח בה ידו. ואחריה כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה ובה חייב על הגניבה ופטר על האונסין בשבועה דכתיב (שם) ומת או נשבר או נשבה שבועת ה׳ תהיה ואם גנוב יגנב ישלם. ושלישית וכי ישאלם וחייב בה את האונסין כשאין בעליו עמו ופטר בבעלים: בטוען טענת גנב. טוען שנגנבה הימנו ונמלא שהוא עלמו גנבה חייב בה כפל בפרשה ראשונה דכתיבש אם לא ימצא הגנב וסמיך ליה על כל דבר פשע ישלם שנים ואוקימנא בפ' מרובה (ב"ק דף סג:) אם לא ימלא כמו שאומר אלא הוא עלמו גנבו ישלם שנים וכגון שנשבע תחילה לשקר שנגנבה אבל באו עדים קודם שנשבע תחלה לשקר אינו משלם כפל דהכי כתיב אם לא ימלא הגנב וכבר נשבע ונקרב בעל הבית אל האלהים לשבועה על כל דבר פשע אשר ירשיעון דיינין בעדים ישלם שנים וכיון דחומרא היא שדייה להך פרשתה השומר שכר דחילו פרשה שניה ליכא כפל דהא מיחייב ליה בגניבה ואבידה ומכי טעין נגנבה מחייב עלמו בקרן: אפילו הכי. חמורה שניה מראשונה דקרנא בלא שבועה שהשניה מחייבתו לשלם קרן משאמר נגנבה ואפילו לא נשבע לשקר זה חמורה מן הראשונה שפוטרתו מלשלם קרן אם לא באו עדים שהוא גנבה אע"פ שמחייבתו כפל לחחר שנשבע לשקר ובחו עדים ובלח שבועה חין שם כפל: מדע. דהא עדיפא מדלא פטר שואל על הגניבה וניחייביה כפל לאחר שבועה: דהת שותל כל הנחה שלו. שבחנם הוא עושה מלאכתו ובו היה לו להחמיר יותר וחייבו על טענת גנב קרן בלא שבועה ולא פטרו בשבועה כדי להביאו לידי כפל: דקיימא

באגם. כלומר יש שואל שכל הנאה

שלו כגון שהיה אגם סמוך לו: רוב

מוסף רש"י נושא שכר. שומר נשכר (שבועות מט.). נשבע על הכל. שלא פשע (שם) אס לא פשע (לעיל לד.) על כל המאורעות הכתובות בשאר שומרים לחיוב, הוא נשבע **שכך עלתה לו ופטור** (לעיל צג.) על הכל, גניבה ואבדה ואונסין (שם). משלם את הכל. כל הנך דמיתנו במתני שבר שבויה ומתה וגניבה ואבדה, אבל מתה מחמת מלאכה פטור, דלאו לאוקמה בכילתא (שבועות מט.). קרנא (שבועות מט.). קרנא בלא שבועה עדיפא מכפילא בשבועה. סמור שומר שבועוז. מתחת שותה שכר שחייב בקרן עד שלא נשבע לשקר במקום ששומר חנם פטור. דהיינו גניבה ואבידה, משומר שמשלם כפל, ומדה זו אינה אלא לאחר שנשבע לשחר שנגנבה נחתת שנשבע נשקף שנגנבים ובאו עדים שהוא גנבה, דכי אתרבי כפל בטוען טענת גנב. לאחר שבועה שענת גנב, נחחת שפועה אתרבי (לעיל מא:) הלכך קנסא משום שבועה הוא . דמנסיה רחמנא (ב"ק נז:). אין לי אלא אביו ואמו. כאחד (סנהדרין סו.) שניהס יחד (שם פה:) חלל שניהם (חולין עח:). אביו בלא אמו אמו בלא אביו. אחד מהס מנין (שם). אביו קלל אמו קלל. כלומר סמך קללה בראש המקרא לאביו ונסופו סמך לאמו (סנהדרין סו. וכעי״ז שם פה: ושבועות כז. וחולין עח:) למימרא דאו האי או האי (חולין שם). משמע שניהם כאחד ומשמע אחד בפני עצמו. מתחלת לאע"ג דוי"ו מוסיף על ענין ראשון משמע נמי אחד מהס (טנהדרין טו.) אביו ואמו משמע נמי או האי או